

SVOBODNA SLOVENIJA

ANO (LETO) XXIII. (17)

No. (Štev.) 47

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES

19. novembra 1964

Zidarji

Kulturna zgodovina nam jasno kaže, kako je bila arhitektura vseskozi izraz duha časa in spet njegov oplojevalec. Od miru v baziliki, preko resnosti romantike v kipenje gotike, pa v sproščenost renesanse, iz gibčnosti baroka v igranje rokokoja nazaj v resnost klasicizma, pa v preprostost moderne, katere smo priče.

To primeroma smemo vzeti, ko razmišljamo o zidanju naših domov v izseljenstvu, ki so velik kos naše verske in kulturne zgodovine, katero prav v teh letih ne nehamo ustvarjati.

Naši domovi so izraz volje do življenja in želja po skupnem ustvarjanju, čeprav v zelo skromni obliki od začetka do zavirljivih vrhov v nekaterih prizadevanjih.

Komaj so rojaki ušli smrti, okušali veliko pomanjkanje in si za silo uredili osebno življenje, družinske pogoje, že so začeli misliti v posameznih krajih na skupne domove, ki niso izraz le fizičnega življenja, katero prinaša potrebna finančna sredstva, temveč volja do duhovnega napredka, ki je temu pogoj, krona in smisel.

Voljo do skupnega ustvarjanja smo pokazali ob nastajanju naših domov. Kljub človekovi naravni nastrojenosti, ki teži za sebičnostjo in pa samoljubjem, kljub slovanskemu posebnosti, ki smo ga v značaju gotovo deležni tudi mi, smo se združili v zamisli in uresničitvi posameznih skupnih domov, ki so že danes, še bolj pa bodo kasneje spomenik te skupne volje za slovenski blagor.

Prav ti domovi so spomin preteklosti, pa ne kot mrtev arhiv dodelanih sten, preigranih iger in povedanih predavanj, temveč iz preteklosti vstajajoč program bodočega dela za tiste, ki so v izseljenstvo prišli, ali so bili tukaj rojeni in že vstajajo v slovensko občestvo.

Opomin so ti domovi boječim, ki zaradi bolečin preteklosti svoje in drugih rodov trepetajo pred koncem vsega. Takim ta žarišča slovenskega dela vli-vajo upanje v njihovo in drugih ohranitev. So opomin zagrenjenim, ki zaradi krute preskušnje preteklosti, katere smo bili Slovenci deležni vedno, posebej pa v zadnjih desetletjih, niso mogli ohraniti ravnesja, ampak so z žolčem zagrenili marsikatero polje, ali trenutek svojega in skupnega dela. Prav tem ti domovi kažejo luč na sigurno pot bodočnosti.

Protitež so ti domovi proti delu godrnjačev, ki niso zadovoljni z ničemer, čeprav sami ničesar ne ustvarijo; proti razkrajalcem, ki hočejo podreti to, kar drugi ustvarjajo, in proti lenuhom, ki se ne premaknejo za nikogar, komaj še zase. Tem trojnimi skupni domovi kličejo, da je še vedno močna skupina rojakov, ki hočejo delati, delati ne le zase, ali za svojo družino, temveč tudi za skupne potrebe.

Opora so ti domovi realisti in optimisti v naši skupnosti, ki sicer z vso skrbjo gledajo v bodočnost naše skupine, ali upajo, da se s solidnim delom da zavreti marsikaj škodljivega in ustvariti življenjsko srečo tudi v izseljenstvu, če je volja za to.

Te dni slavi desetletnico prizadevanja za svoj nastanek osrednji slovenski dom v Argentini: Slovenska hiša v Buenos Airesu. Prav ta nosi na sebi vse pomenjene značilnosti in je morda eden najlepših dokazov slovenskega idealizma zavednosti in ljubezni do skupnosti. Če premislimo seznam dobrotnikov, vidimo, kako se se združili vsi stanovi in vsi kraji, da si ustvarijo skupen slovenski dom, ki gotovo ne mara v ničemer zmanjševati vrednosti krajevnih domov, temveč jih utrditi. Pregled dela, ki se pod streho in v prostorih Slovenske hiše vrši, je dokaz, kako res priča in ohranja voljo do življenja vsem, ki sodelujejo, ali se prireditev udeležujejo. Saj je kakor žarišče, ki pošilja svetlobo in toploto pristno slovenskega duha do zadnjih krajev, kjer je v Argentini slovenski človek, po časopisih pa celo do vseh kontinentov.

Ko prihajajo te dni čestitke za jubilej, želimo, naj ostane volja do dela in naj se strnejo rojaki okrog tega doma z dobro voljo in dejansko pomočjo, da se dogradi kraj resnega dela, domače ljubezni, slovenske zavesti in verske zvestobe — da bo res vsem Slovenska hiša.

REORGANIZACIJE V KOMUNISTIČNEM BLOKU

Proslava 47. obletnice boljševiške revolucije je letos v Moskvi prešla z običajno vojaško parado, na kateri so pokazali nekaj novih raket in so Brežnjev, Kosygin in maršal Malinovskij govorili o miru in seveda o vojni. Podobno, kakor vsako boljševiško obletnico: na Leninovem mavzoleju so se razvrstili sovjetski in satelitski diktatorji, prisoten pa je bil letos, po treh letih, tudi kitajski predsednik vlade Čuenlaj.

Poročila iz Moskve so govorila, da se bosta ZSSR in Kitajska letos, po odstranitvi Hruščova, znova zblížili, se pravi: Moskva bo postala ostrejša proti Zahodu. Razgovori med Čuenlajem in moskovskimi oblastniki so bili tajni, vendar je iz poročil v Pravdi in Izvestjah mogoče ugotoviti, da nista oba komunistična velikana bliže drug drugemu, kakor sta bila pred 13. oktobrom t. l., zadnji dan vlade Hruščova. Brežnjev je v prisotnosti Čuenlaja veliko govoril o sovjetski produkciji življenjskih potrebščin, čeprav je naglašal tudi nujnost težke industrije. Prav tako so v Moskvi objavili še v prisotnosti Čuenlaja, da bodo kmetje v okolici velikih mest dobili v zasebno obdelavo več zemlje, da bi tako meščani lažje prišli do solate. Taki „kapitalistični“ postopki Čuenlaju seveda niso ugajali, še manj Brežnjeva govorjenje o koeksistenciji z zahodnjaki. Zato se je hladno razšel s sovjetskimi veljaki, kakor je bil hladen sprejem, ki so mu ga priredili v Moskvi, ko je priletel na proslavo. Čuenlaj je pokazal svojo privrženost stalinizmu tudi s tem, da je v brk sovjetski politiki obiskal Stalinov grob ob zidovih Kremļa.

Po odhodu Čuenlaja so izvedli nadaljnje spremembe v vodstvu sovjetije. Zet

Hruščova, Adžubej, je bil izključen tudi iz CKKP, „zaradi napak, ki jih je storil pri izvrševanju svojih dolžnosti“. Prav tako so iz prezidija izključili bivšega naslednika Hruščova, Kozlova, „zaradi bolezn“. Poljakov, ki je vodil ponesrečeni agrarni program Hruščova, je bil odstavljen kot tajnik KP. V prezidij pa sta bila privzeta ukrajinski komunistični mogotec Peter Šešest in bivši šef tajne policije Aleksander Šelepin.

Za zidovi Kremļa vre, kakor je razvidno iz poročil, ki jih je mogoče dobiti iz Moskve. Sovjetski generali se rinejo v ospredje, med civilisti pa zlasti zgoraj omenjena Šešest in Šelepin. Vsi ti predstavljajo tkzv. reakcionarno linijo v sovjetski KP, se pravi, zahtevajo odločnejše nastope proti zahodnjakom, prav, kakor je po godu Pekingu.

Toda Moskva mora pri svojih političnih spremembah računati na mnoge činitele znotraj sovjetskega bloka, o katerih Stalinu ni bilo treba premišlevati: Če bo Moskva preveč popustila Pekingu, se ji more zgoditi, da si bo odtujila komunistične stranke na Zahodu. Če bo Moskva vzpostavila vsaj neke vrste stalinizem, bodo tudi to občutile komunistične partije na Zahodu, ker se jim bo zmanjšala možnost za nadaljnje uspehe pri volitvah. Prav tako se ji lahko uprejo satelitske KP, katere so z navdušenjem podpirale Hruščova vse do njegovega konca.

Vsekakor Zahod ne bi smel čakati na izid borbe za oblast v Kremlju in med ZSSR in Kitajsko, ne da bi spor med obema še bolj poglobil in tako zasekal v komunistični blok nezacelljivo rano, na kateri naj sčasoma shira.

Atomski problemi v NATO

V Parizu se je v ponedeljek začela štiridnevna konferenca 15 članic NATO. Na konferenco so države poslale svoje parlamentarne delegate, ki naj bi pri pravili delo za konferenco zunanjih ministrov NATO. Razpravljajo o problemu večnarodne atomske mornarice, kakor jo predlagajo Amerikanci. Zahodna Nemčija je objavila, da se s tozadevnimi ameriški predlogi popolnoma strinja. Francija ustanovitvi take mornarice nasprotuje, ker ne zaupa Amerikancem, „ki vedno pridejo prepozno“, kakor je izjavil francoski delegat. Anglija pripravlja svoje predloge za večnarodno atomsko mornarico, predloge, ki niso povsem v skladu z ameriški.

Zanimivo je, da Washington ostro napada Francijo, ker noče avtomatično pristati na ameriške načrte o mornarici, na Anglijo pa isti Washington ponižno čaka, da bo predložila svoje načrte. Amerikanci angleške predloge in načrte

Nevihite in gverila v Vietnamu

Južni Vietnam, ki ga uničuje dolgotrajna državljanska vojna, sta težko prizadela dva silovita viharja. Nevihiti, spremljani z močnim vetrom, nalivi in točo, sta na visoko preplavili in razdeljali večji južni del dežele, tako da je v drvečem vodovju utonilo nad 10.000 ljudi. Uničene so vasi, pridelki, manjše tovarne, ceste, mostovi, železnica. Razdejanje je strahovito. Vremenoslovci so napovedali za prihodnje dni še tretji vihar, toda z upanjem, da bo spremenil pot pustošenja.

Ameriška vojska je prizadetim krajem priskočila na pomoč s helikopterji, hrano, obleko, odejami, živežem in zdravili. Na stotine ranjenecov so z letali prepeljali v saigonske bolnišnice. Brez strehe je ostalo nad en milijon ljudi.

Komunistični Vietkong je nevihti izkoristil za svoje kriminalno pustošenje prizadetih krajev ter so se partizani podali na ropanje in uničevanje imovine prebivalstva. Zaradi poplav je seveda utonilo tudi veliko partizanov, vendar jih iz Severnega Vietnama nadomeščajo s svežimi enotami.

Na Češkem je bil znova izvoljen za predsednika države dosed. predsednik stari komunist Antonin Novotný. Njegova ponovna izvolitev je vzbudila pozornost, ker je znan kot nasprotnik sedanjih komunističnih mogotcev, ki so v Kremlju odstranili Hruščova.

vedno sprejemajo dobrohotno. načrte in predloge skoro katere koli druge evropske države pa smatrajo za uporniške in naperjene proti sebi. Zato v Evropi vlada mnenje, da se je na ZDA težko za-nesti, dokler ni prizadeta direktno sama ali pa vsaj Anglija. Samo za evropske celinske države ZDA niso še nikdar stopile v vojno proti napadalcu.

ZDA so minula leta tudi vse storile, da so čimbolj zavirale produkcijo atomske bombe Franciji medtem ko so Angliji brez pogojev izročile načrte. V Washingtonu se izgovarjajo, da nočejo, da bi se atomsko orožje razširilo, ker da bo svet v večji nevarnosti, če bo več prstov moglo pritisniti na atomske gumbce. Toda medtem je postala atomska sila še Kitajska, za katero računajo, da bo mogla, kakor trdijo najnovejše ameriške ugotovitve, v prihodnjem letu imeti na

Iz življenja in dogajanja v Argentini

Nadaljnja ugibanja

Peronisti kar naprej vzdržujejo kampanjo, ki naj bi ljudi držala v vedno večji napetosti glede Peronove vrnitve. Zato je začasno vodstvo akcije za Peronovo vrnitev izdalo navodilo svojim organizacijam, da morajo sleherni priložnosti izkoristiti za manifestacije, da bi prišlo do videza, da ves narod zahteva vrnitev prejšnjega predsednika. V ta namen so prejšnjo soboto priredili celo romanje iz Buenos Airesa v 70 km oddaljeno romarsko božjepotno cerkev v Luján in to peš.

V Argentini sami do večje vznemirjenosti duhov zaradi Perona doslej še ni prišlo. Edino v četrtek prejšnji teden so oblasti v jutranjih urah, ko so nekatere časnikarske agencije iz Madrida poročale, da je Perón neznankom odšel, izdala poostrene varnostne ukrepe za primer motenja javnega miru in reda.

Napovedi o Peronovi vrnitvi v Argentino pa ne zanima samo Argentine, ampak vse južnoameriške države. V teh listih veliko pišejo o tem vprašanju. V večini primerov zavzemajo odklonilno stališče proti Peronu. Zatrjujejo, da bi Peronova navzočnost v Južni Ameriki ne vplivala pomirjevalno. Enake izjave dajejo tudi ministri posameznih vlad. Nekatere vlade so že vnaprej izjavile, da Peronu sploh ne dovolijo prihoda v njihovo državo. N. pr. v Uruguayu in Brazilu. Novi čilski predsednik, kršč. demokrat Dr. Frei je prav tako odklonil,

Slovenski škofje izseljenim rojakom

Dragi rojaki!

Na misijonsko nedeljo se spominjamo vseh tistih številnih narodov in plemen po širnem svetu, ki jim še ni zasvetila luč prave vere in ki še niso sprejeli osrečujoče Kristusove blagovesti. Mi se pa spominjamo tudi vseh tistih, ki so nam po veri in krvi blizu, a so zapustili svojo domovino ter iščejo dela med

IZ TEDNA V TEDEN

Papež Pavel VI. je za ublažitev bede na svetu daroval svojo dragoceno tiaro, katero je nosil ob kronanju. Za zbiranje prispevkov po vsem svetu bo določena posebna ustanova.

V Boliviji so levičarski sindikati že začeli prihajati s svojimi zahtevami k predsedniku revolucionarne vlade generalu Barrientosu. Med drugim zahtevajo obnovitev diplomatskih zvez s Kubo in Čehoslovaško ter skorajšnji razpis volitev. Predsednik vlade je izjavil, da sedanja bolivijska vlada s komunističnimi državama Kubo in Čehoslovaško odnosov ne bo obnovila, izvedba svobodnih volitev je pa tako v njenem načrtu.

Dr. Konrad Adenauer, biv. zahodnonemški kancler, je imel med svojim zadnjim obiskom v Parizu, dva sestanka z generalom De Gaullem. Razgovori med obema so potekali v prirščnem vzdušju, zato sodijo, da se bodo znova zboljšali odnos med francosko in zahodnonemško vlado.

V Darmstadtu v Zah. Nemčiji je umrl biv. zahodnonemški zunanji minister dr. Heinrich von Brentano, vplivna osebnost nemške krščanske demokracije. Kot zahodnonemški zunanji minister se je odločno zavzemal za Adenauerjev koncept politične združitve evropskih držav.

Med Sirijo in Izraelom je prišlo zadnje dni prejšnjega tedna na mejnem področju obeh držav Tel Azeizat in El Hamra do pravih vojaških spopadov med sirijskimi in izraelskimi mejnimi vojaškimi posadkami s topovskim ognjem in nastopom tankov, nakar so posegli v boje še lovci obeh držav. Obe državi zatrjujejo, da sta iz spopada izšli zmagovalki, nadaljujeta z medsebojnimi obtožbami, prosita pa za razsodbo Varnostni svet Združenih narodov.

zalogi že do 100 atomskih bomb tipa Hirošima, prav tako pa, da tudi izdelujejo rakete, ki lahko ponesejo take bombe do 6000 km daleč; se pravi, Kitajci bodo prihodnje leto z atomsko bombo obvladali skoro vso Azijo. Da bo začel izdelovati atomske bombe, je objavil tudi egipčanski diktator Nasser, Brazil pa, da ima vse možnosti postati v kratkem prva atomska sila na južnoameriškem kontinentu

drugimi narodi ali pa si pri njih spopolnjujejo svoje znanje.

Zalostne skušnje prejšnjih desetletij so vzrok, dragi rojaki, da nas včasih resnično skrbi, ali boste toliko stano-vitni, da na tujem ohranite največji dar božji: katoliško vero, v kateri ste bili poučeni in vzgojeni, pa tudi ohranite drugo neizmerno dobroto: zvestobo svoji materini besedi, z njo pa zvestobo vsemu bogastvu, ki ste ga z materino govorico sprejeli.

Sveta vera, ki ste jo sprejeli, je vesoljna, je za vse kraje in vse čase, za vse narode in vse dežele ter vse celine. Sveti Pavel pravi: „En Bog, ena vera, en krst.“ Velika milost božja je bila za vas, da vas je že mati, ko ste ji majhni sedeli na kolenih, učila spoznavati enega Boga v treh osebah, ki nas je ustvarila in odrešila ter nas posvečuje, učila o Jezusu, ki nas je s svojo smrtjo na križu odrešil, učila tudi o materi Mariji, ki jo moramo prirščno častiti in se ji priporočiti, in tudi angelu varuhu, ki vas tudi med tujimi ljudmi zvesto varuje. Mati vas je prva učila, v molitvi se z Bogom pogovarjati.

O vsem tem ste bili pozneje pri vero-rouku in pri pridiganju podrobneje poučeni. Brž ko ste prišli k pameti, ste svojega Očeta v nebesih tudi vzljubili, se z njim radi v redni jutranji in večerni molitvi pogovarjali. Radi ste se ravnali po njegovih zapovedih, ker ste ga ljubili in verovali, da nas tudi on neizmerno ljubi. Prepričani ste bili in to ste še danes, da živa vera v Boga in življenje po njegovi volji, posvečevanje Gospodovih dni s sveto mašo in prejetjem zakramentov, človeka naredi v srcu za res srečnega in zadovoljnega, čeprav mu življenje s križi in preskušnjami ne prizanaša.

Tej veri in temu življenju po njej se tudi na tujem ne smemo izneveriti. Nikakor se ne sme zgoditi, da bi postali kakor ovce, ki so se med tujimi ljudmi zgubile in razkropile.

Zato novodošli starejši radi pomagajte, da najdejo tudi na tujem takoj cerkev, kamor bodo hodili k nedeljski maši, in duhovnika, ki jim bo znal v domačem jeziku oznanjati Kristusa nauk in njegove zapovedi in pri katerem bodo mogli v domačem jeziku prejemati svete zakramente. Potrebno je, da se med seboj obiskujete v krščanski ljubezni ter v stiski radi drug drugemu pomagajte. Tako boste vsi lažje stano-vitni v veri, ki ste jo sprejeli. Tako boste tudi na tujem ena družina, ki jo veže ista prava vera, ki jo po milosti božji slišite oznanjati v domačem jeziku.

Prav tako vas prirščno prosimo, da ne pozabite svoje materine govorice. V tem jeziku ste se učili spoznavati Boga in svet, spoznavati na svetu najprej bogastvo in lepote naše domovine in šele potem to, kar ima veliki svet. Kakor ne morete pozabiti svojega domačega kraja in domačih ljudi, tako ohranite tudi zvesto ljubezen do svojega rodnega jezika in s tem ljubezen do domače kulture. Domači jezik in domača kultura pomeni za vas dragoceno dediščino, ki ste jo podedovali od svojih očetov in ki jo morate ohraniti ter izročiti svojim otrokom. Zakaj, kdor se narodno zgubi, je v veliki nevarnosti, da se zgubi tudi versko. Kdor pozabi svojo zemeljsko domovino, je v nevarnosti, da zanemari tudi svojo večno domovino, kamor nas kliče Bog.

Dragi rojaki! Čeprav ste daleč, smo si v duhu kot bratje v isti veri vendar vedno blizu. V svojih molitvah ne pozabite tudi svoje domovine in prosite Očeta v nebesih, da bi vsi, ki smo doma, ostali v veri stano-vitni. Prav tako bomo pa tudi mi vas vse vklepali v svoje molitve, da bi tudi vi na tujem ohranili sveto vero in ne nehali po njej živeti. Če bomo zvesti, se bomo srečni videli v skupni nebeški domovini, kamor je šel naš Gospod Kristus pred nami, da nam pripravi bivališča.

Pozdrav in blagoslov vam pošiljajo Vaši slovenski škofje:

+ Jožef Pogačnik
ljubljski nadškof
+ Maksimilijan Držek
mariborski škof
+ Janez Jenko
apost. administrator slov. Primorja

XII. socialni dan Slovencev v Argentini

Slovenci v Argentini so imeli v nedeljo, dne 15. novembra, XII. socialni dan. Posvečen je bil vprašanju zakona, družine in narodnosti. Pripravil ga je stalni odbor za socialne dneve pod predstvom g. Avgusta Horvata.

Začel se je ob osmih zjutraj s sveto mašo v Slovenski kapeli. G. direktor A. Orehar je imel po evangeliju tudi lep nagovor, v katerem se je z verskega stališča dotaknil vprašanj, ki so bila predmet razpravljanja letošnjega socialnega dne.

Po sv. maši je v slovenski dvorani g. Avgust Horvat pozdravil lepo število rojakov, ki so se odzvali vabilu ter prišli na socialni dan. V predsedstvo XII. socialnega dne so bili izvoljeni: predsednik g. Viktor Češnovar, podpredsednik g. Zorko Simič, tajnik g. Tine Debeljak ml. in v odbor gđ. Alenka Jenko ter g. Tine Vivod.

Predsednik socialnega zborovanja g. Češnovar je dal besedo prvemu govorniku g. Stanetu Žužku, ki je imel referat o „mešanih zakonih v slovenski skupnosti“. Predavatelj je povedal, da je hotel pripraviti statistično čim bolj točno stanje glede mešanih zakonov, pa ni mogel od vseh strani dobiti zaprosenih podatkov. Med drugim je navajal, da je v Argentini doslej 100—150 narodno mešanih zakonov. Med mlajšimi akad. izobraženci je npr. 30% takih zakonov. Navaja tudi razloge za sklepanje takih zakonov. V nadaljnjih izvajanjih je omenjal okolnosti, ki naj bi omogočale slovenskim fantom in dekletom večje medsebojno spoznavanje, kar bi imelo za posledico tudi ustvarjanje narodno enotnih družin, poudarjal pa tudi, da se vse premalo „govori o pravilnem odnosu skupnosti do že ustanovljenih mešanih zakonov, da bi jih pritegnili in obogatili s slovenskimi elementi“. Naglašal je, da je pri razpravljanju o tem problemu treba „stalno paziti na to, da ne povzročimo večje škode od tiste, ki jo hočemo preprečiti“, ker bi tako „le pomagali razbijati skupnosti“.

Naslednji govornik je bil č. g. dr. Mirko Gogala. Imel je globoko zasnovan in vsebinsko zelo bogat govor o „zakonu, družini in narodnosti“. V uvodu je povedal, „da je let. socialni dan s svojo temo o zakonu, družini in narodnosti v polnem zadel na najbolj občutljivo točko naše narodne problematike v izseljenstvu, ki obstoji v tem, kako in do kdaj se bomo Slovenci ohranili, ne da bi tudi mi podlegli asimilacijskemu procesu. Čeprav že vsa leta našega izseljenstva iščemo zadovoljiv odgovor na ta vprašanja, se mi zdi, — je naglašal govornik —, da ga zaenkrat še nismo našli“, kajti „vse rešitve, ki so nam doslej bile predložene, preveč mehanično ponavljajo odgovore, ki smo jih na narodnostna vprašanja dobivali le v Sloveniji. Vse premalo, da ne rečem nič, pa upoštevajo našo izseljenško stvarnost“. Nadalje je poudarjal, „da so v tradicionalnem katoliškem gle-

danju na narodnostna vprašanja v domovini splošno veljavna krščanska načela o narodnosti in časovno pogojeni imperativi bili spojeni v življenjsko sintezo. Če se torej hočemo s tem gledanjem okristiti tudi v izseljenstvu, moramo najprej skrbno razložiti, kaj je v njem načelnega, nespremenljivega in kaj časovno pogojenega sprejemljivega“.

Na tej podlagi je nato podrobno obravnaval vprašanja zakona, družine in narodnosti. Najprej z načelnega stališča, nato pa s posebnim ozirom na naš položaj v izseljenstvu.

Ker je glavna naloga VII. socialnega dne „osvetliti obojestranski odnos med zakonom in družino in narodnostjo“, je govornik najprej podal jasne pojme o zakonu, družini in narodnosti.

Izvajanja referenta č. g. dr. Mirka Gogala so bila tako zanimiva, da so jih udeleženci XII. socialnega dne poslušali z največjim zanimanjem ter pozornostjo ter so ob koncu nagradili govornika z dolgotrajnim odobravanjem.

Po njegovem referatu se je razvila v gornjih vprašanjih živahna debata, v katero je poseglo več udeležencev XII. socialnega dne. Na postavljena vprašanja je odgovarjal referent č. g. dr. Mirko Gogala, nato so pa bile sprejete naslednje

RESOLUCIJE

1. Zakon, družina in narodnost, ki v življenju posameznika zavzemajo tako važno mesto, so med seboj v tesni zvezi. Zato moramo imeti prave pojme ne le o vsaki teh dobrin posebej, temveč tudi v njihovem medsebojnem odnosu.

2. Narodnost je velika dobrina in more imeti velik pomen za zakon in družino, v kolikor lahko prispeva k uditvi zakonske zvestobe in k uspešni družinski vzgoji otrok. Ker je zlasti moderna mala družina tako zelo ranljiva glede zakonske zvestobe in ker je ponesrečena družinska vzgoja v večini primerov posledica ponesrečenih zakonov, je treba pri sklepanju zakonov toliko bolj upoštevati tudi narodnostni vidik, da se kolikor mogoče vsestransko utrdi zakonska skupnost in zavaruje družinska vzgoja.

Ker pa narodnost ni najvišja dobrina, niti ne edina in najvažnejša, ki je za zakonsko zvestobo in družinsko vzgojo otrok potrebna, je tudi pomen narodnosti za zakon in družino končno le relativen, v različnih okoliščinah različen. Narodno mešani zakon torej ni nujno ovira za zakonsko srečo niti za uspešno družinsko vzgojo, čeprav lahko tudi je. Zato se je glede narodno mešanih zakonov treba varovati posplošenih izjav, ker niso resnične in verjetno ne bodo učinkovale niti v tistih primerih, za katere bi res bile veljavne.

Mladino je torej v pripravi na zakon

in na družino treba vzgajati tako, da se ji glede narodnosti vcepi pristna odgovornost in istočasno sposobnost razlikovanja.

3. Če je velik pomen narodnosti za zakon in družino, pa je še večji pomen zakona in družine za narodnost. Zakon in družina pomagata zakoncem gojiti njuno osebno narodnost in jo po otrokih ohranjati za bodočnost. Zakonca z rodno otrok preneseta nanje biološki element narodnosti, z narodno družinsko vzgojo pa odločilno prispevata, da se izoblikuje v otrokih duševno kulturni element, ki je za narodnost še važnejši.

Narodnost se torej, če izvzamemo biološki element, ne podeduje z rojstvom, temveč se šele po rojstvu pridobi, največ s pomočjo družinskih vzgojnih vplivov. Zato je narodna družinska vzgoja za ohranjanje narodnosti v potomcih nenadomestljiva. Posledice zanemarjene narodnostne družinske vzgoje so zato usodne zlasti pri izseljencih, ker v tem primeru jim bo okolica, ki je druge narodnosti, otroke po svoje oblikovala.

Ker se tudi narodnostna družinska vzgoja vrši predvsem funkcionalno, morajo starši v družini ustvariti stalno narodno ozračje, ki bo otroku neprenehoma, čeprav nezavestno, oblikovalo njegovo narodnost. Ševeda pa je treba otroka tudi zavestno vzgajati v narodnosti, zlasti še v izseljenstvu. Posebej je treba gojiti narodni jezik, da otrok z njim prodre do narodnega kulturnega bogastva. Vse to bo tudi mogoče pripomoglo, da si bo otrok ob svojem času po možnosti ustanovil narodno enotno družino.

Narodna vzgoja v družinah bo toliko bolj uspešna, kolikor tesneje bo povezana s celotno družinsko vzgojo, katere temelj sta verska in moralna vzgoja.

Narodnostno mešani zakoni z narodnega stališča redno niso priporočljivi. Ker pa narodnost ni najvišja dobrina, tudi narodno mešan zakon more in mora biti sklenjen z narodno odgovornostjo in zakonec ohranijo v njem vse dolžnosti do lastne narodnosti, ki so z njihovim položajem združljive. Če te dolžnosti dejansko izpolnjujejo, bo narodni deficit v njihovih družinah verjetno manjši kot v narodno enotnih družinah, ki jim pa narodnosti ni mar.

4. Zakon in družina moreta svoje narodno poslanstvo uspešno vršiti le v tesni povezanosti z narodno skupnostjo, da v njej črpa narodne kulturne vrednote in da z njeno pomočjo dopolnita družinsko narodno vzgojo. Zato so družine v izseljenstvu vsaj v potomecih zapisane zgodnji narodni smrti, če si ne marajo ali ne morejo ustvariti in vzdrževati izseljenške narodne skupnosti. Ta pa ševeda ne sme pozabiti, da je njen glavni cilj: delo za zakon in za družino.

Pri delu za skupnost morejo sodelovati tudi narodno mešani zakoni in družine, še posebej s tem, da večajo krog njenih prijateljev. Narodna skupnost pa

Osmi mladinski dnevi v Mendosi

Mladinski dnevi v Mendosi, ki jih organizira tamošnja Slovenska fantovska zveza in Dekliški krožek, so vsako leto nekaj izrednega. Ni to le akademija, predstava ali športna prireditev, ampak program, skrbno sestavljen, ki se razvija kar dva polna dneva. Tako je bilo tudi letos, ko so imeli v Mendosi 8. mladinske dneve 7. in 8. novembra. Osnovno geslo letošnjih mladinskih dni je bilo: Ne beži, ostani pri meni, domovina, tesno me okleni! (Zupančič, Z vlakom).

MAŠA ZA MLADINO

V soboto 7. novembra je bila ob osmih zjutraj na prostem na dvorišču doma sv. maša po novih liturgičnih predpisih s slovenskim berilom ter evangelijem. Vsa mladina, katere udeležba je bila presenetljivo lepa, je pristopila k sv. obhajilu. Pridružili so se ji tudi odrasli. Duhovni vodja mladinskih organizacij g. Jože Horn, ki je daroval sv. mašo, je imel lep govor, v katerem je poudarjal važnost duhovnih vrednot za zdravo rast mladine. Dvorišče je bilo okrašeno z venci in zastavami.

MLADINSKO ZBOROVANJE

Po skupnem zajtrku je mladina, tako dekleta in fantje, povsem napolnila dvorano doma. Mladinsko zborovanje je namreč vsakoletna osrednja idejna točka mladinskih dni. Letos je bil povabljen kot predavatelj iz Buenos Airesa g. Miloš Stare, ki se je vabilu odzval in prišel v Mendoza s svojo ženo go. Franjo Golobovo.

Zborovanje je začel predsednik fantovskega oddelka g. Jakob Bajda. Po pozdravnih besedah je predlagal, da zborovalci pošljejo pismene pozdrave predsedniku NO za Slovenijo dr. Mihi Kreku, mendoškemu škofu dr. Butelergu, direktorju Oreharju, ter osrednjima mora take zakone in družine pravilno vrednotiti, njihovo sodelovanje sprejemati in jim pomagati tudi pri izpolnjevanju narodnih dolžnosti.

Ker je narodno kulturno delo v izseljenstvu podobno plavanju proti toku, bodo tako posamezne družine kot celotna skupnost vzdržali samo pod pogojem, če bodo v narodnostnem življenju dosegli in vzdržali neko nadpovprečje. Skrb za nadpovprečje pa ne sme ubiti smisla za realnost. Zato je pri vsem delu treba priznati in sprejeti vso izseljenško stvarnost. Zlasti je treba upoštevati veliko razliko, ki glede narodnosti kakor tudi glede domovine obstaja med izseljenci in njihovimi potomeci.

Z XII. socialnega dne so bila poslana pozdravna pisma predsedniku Argentine dr. Illiji, buenosairskemu nadškofu kardinalu dr. Caggianu, predsedniku NO za Slovenijo dr. Mihi Kreku, ljubljanskemu nadškofu dr. Pogačniku, mariborskemu škofu dr. Držečniku ter apostolskemu administratorju Slov. Primorja škofu dr. Janezu Jenku.

odboroma SFZ in SDO v Buenos Airesu. Nato je predlagal tudi pozdravna pisma ljubljanskemu nadškofu dr. Pogačniku, mariborskemu škofu dr. Držečniku ter apostolskemu administratorju Slovenskega Primorja škof. dr. Jenku. Predlog je bil z navdušenjem sprejet. Nato je dal predsednik Jakob Bajda besedo g. Milošu Staretu, katerega je mladina prisrčno pozdravila.

G. Miloš Stare je v obširnem govoru prikazal dramatično razvojno pot slovenskega naroda in nazorno pobijal neresnično trditev, da Slovenci nimamo upoštevanja vredne zgodovine. Prepričevalno je prikazal mladini junaško pot slovenskega naroda od ustoličevanja na Gosposvetskem polju do jugoslovanske ideje in zmagovitega 29. oktobra 1918, ki je naš vsakoletni narodni praznik. Mladim poslušalcem je nato govoril o nalogah in delu, ki jih čaka kot hčere in sinove sicer malega naroda po številu, toda velikega po delih naših prednikov. Razvijal je misli, kako vskladi slovenstvo z življenjem v novem okolju in novem svetu.

Predložil je vso strahotno opustošenje, ki ga v domovini na duhovnem polju dan za dnem povzroča komunizem. Zgledil je prikazal vso tragiko mladine, ki je izročena komunizmu. Poudarjal je, naj se mladina v izseljenstvu zaveda svobode, v kateri živi, in naj poslušati tiste svoje voditelje, ki so jo doslej vodili po pravi poti. Zaključne misli je navezal na škofa Rožmana, katerega peto obletnico smrti obhajamo te dni. Škof Rožman je bil neizprosno v svojem načelnem stališču proti brezbožnemu komunizmu. Bil je neizmerno dober in je ljubil vse Slovence. Tudi svoje sovražnike. G. Miloš Stare je pozval mladino, naj sledi škofu Rožmanu v poslednji načelnosti in naj stori vse, da bosta med slovensko izseljenško družino vedno doma dobrota in medsebojna ljubezen.

Izvajanja g. Miloša Stareta je mladina ponovno prekinila z odobravanjem, s katerim tudi ni štedila ob koncu govora.

Nato se je razvila debata, ki je pokazala kako resno se zanima mendoška mladina za probleme sedanosti in bodočnosti.

Ob koncu mladinskega zborovanja sta se predsednica SDO gđ. Režika Štirn in predsednik SFZ g. Jakob Bajda ponovno zahvalila g. Milošu Staretu, kakor tudi svojim voditeljem č. g. Jožetu Hornu in g. prof. Božidarju Bajuku.

„DESETI BRAT“

Istega dne zvečer ob osmi uri je bila v dvorani v domu predstava dramatizacije Jurčičevega „Desetega brata“. Zasedba vlog je bila: Grašček Benjamin — Stane Greben, njegova žena grajska gospa — Francka Trobec, Manica — Tončka Trobec, Balček — (Nadaljevanje na 4. strani)

Ruda Jurčec: Skozi luči in sence

Prvi del 1914—1929. Buenos Aires 1964. Izdala in založila „Editorial Baraga“. Strani 357.

Težko pričakovana knjiga je prišla na svetlo, ko je izšla o njej že ocena izpod peresa Alojzija Geržiniča v Glasu z dne 3. 8. 1964. Tu je pripomba, da primerjava z dosedanjimi knjigami spominov skoraj ni mogoča, nakar pove ocenjevatelj pomanjkljivosti teh dosedanjih knjig in odlike Jurčičeve knjige.

A treba bi bilo tudi povedati, da so pri nas doslej pisali knjige spominov največ ljudje, ki so mnogokaj doživeli. Pisali so jih na najrazličnejše načine; tovrstna literarna znanost nima za to niti približno toliko pravil, kot postavim za dramo, zgodovinski spis v ožjem pomenu besede ali za lirčno pesmarico. Knjiga spominov se piše lahko zgodovinsko-spominsko (Šuklje, Hribar, Finžgar; drugih podobnih trenutno nimam dovolj v spominu), lahko popolnoma literarno (Cankar, Majcen), lahko celo kot avtobiografski roman in še na marsikak način. Šuklje, Hribar in Finžgar so bili že v visokih letih, ko so spomine pisali, moške z bogato preteklostjo, prva dva brez dvoma zaslužna politika, tretji poleg pisatelja tudi še aktivni duhovnik in javni delavec. Cankar in Majcen sta pisala spomine v literarni obliki, ne da bi svoj stil za te knjige bistveno spreminjala; pisala sta spomine iz svojih otroških let, ko še nista bila stara. Marsikaj iz svoje otroške dobe piše tudi Finžgar, a se varuje pisati to v literarni obliki. Varuje se pisati o sebi tako, da bi se hvalil. Rajši piše o vzgojnih metodah staršev in si človek lahko misli, da so te metode na Finžgarja dobro vplivale, kot tudi pozneje piše bolj o drugih ljudeh, kolikor je mogoče izogi-

gibajoč se poudarka njihovih slabih lastnosti. Šuklje in Hribar sta si bila sodobnika različnih političnih linij in se celo rada drug drugega prijemata. Spominjam se neke omembe obeh knjig in njune nasprotovanja v „Slovenec“, ki je izzvenela v sklepni akord, da sta kljub svojemu neprijateljstvu vendar oba zaslužna moža.

Glede Cankarjevih otroških spominov se spominjam nekega sprehoda, ki smo ga napravili s pisateljevim bratom Karlom in bratrancem Izidorjem po vseh hišah, v katerih je otrok Ivan na Vrhnikih bival. Msgr. Karl, ki je imel si jaje spomin, je pri neki hiši rekel: „Tisto, kar piše Ivan v Mojem življenju o tem in tem, se je zgodilo tu notri in ne na klanec.“ Dr. Izidor je zamahnil z roko, češ to ni važno. Morda bi se pri literarnem opisu otroških let tudi pri Majcenu našla kakšna taka nevažna nepravilnost. Finžgar se tudi v svojih spominih obrača proti tistim, ki hočejo literarno pisati samo „po resničnih dogodkih“ in se menda prav zaradi tega v „Letih mojega popotovanja“ izogiba literarnim prijemom.

Jurčec v svojih Lučih in sencah pa hoče biti oboje: zgodovinar in literat. Literarno zagrabljeni odstavki so brez dvoma najmočnejši, nekateri naravnost vzorni. Moti le to, da je Jurčec prevzel v to knjigo neko svojo posebnost, prepletanje dogodkov v časovni različenosti, kar smatram za stilno posebnost, v sodobni literaturi dovolj pogosto. Če bi bili spomini pisani v celoti literarno, bi bilo to brezdvoma sprejemljivo. Toda knjiga ima prav podnaslov Prvi del

1914—1929. Sicer se avtor včasih spominja, da je začel v poznejši čas in pripomni, da to še ne spada sem in da bo o tem še prihodnjič govoril. Ampak on hoče biti izrecno tudi zgodovinar: spominja se konkretnih dogodkov in konkretnih ljudi, ki njegovo pot spremljajo ali celo križajo. (Teh poslednjih ne napada, kar je gotovo avtorjeva odlika.)

Pri branju Šukljeja, Hribarja in Finžgarja se ne spominjam, da bi kdaj našel na kakšno zgodovinsko netočnost. Šuklje in Hribar imata o raznih dogodkih pač različne odnose in mnenja, a kar se je zgodilo, se je pač zgodilo, pa naj to gleda eden belo, drugi pa črno.

Pri Jurčecu pa zбоде v oči kopica zgodovinskih neresničnosti, kar je žalostna prtljaga, ki jo nosimo izseljenci s seboj. Nekaterim hodi to prav, postavim hrvatskim ustašem, čijih glasilo zgodovinska dejstva kaj rado maliči. Pri Slovincih je stvar drugačna; dostikrat kdo prosi, naj opiše drugi kakšen zgodovinski dogodek, pa je naprošeni večkrat v zadregi, češ se več dobro ne spominja in da mora vso stvar premisliti in si še s kom tretjim dejstva zrekonstruirati. Stvari, o katerih niso pisci sigurni, rajši obidejo, kot da bi kaj netočnega zapisali.

Ing. Ciril Geršak je bil po Jurčecu „eden redkih Slovencev, ki so tedaj dosegli inženirsko diplomu. Slovenci smo imeli na naši zemlji samo dve realki, v Mariboru in Ljubljani. Tehnika je mogla vezbati samo nemško izobražene študente“ (str. 15).

Na Slovenskem je bila tudi realka v Idriji in nekateri vedo, da tudi v Trstu. Res je bil učni jezik predvsem nemški, a mikavno je brati poročila o razmerju realnega profesorja slovenščine Franca

Levca do realca Ivana Cankarja. Ob nastanku ljubljanske univerze je bila oživotvorjena tehnična fakulteta s pretežno slovenskim proforskim zborom in kmalu je docent ing. Srečko Ferjančič tudi izdal slovensko tehnično terminologijo.

Žena nadvojvode Franca Ferdinanda je dobila naslov Hohenberg, ne Hohe-negg (str. 49).

Na str. 63 piše Jurčec, da je Karl Linhart prišel med Slovence in postal eden izmed organizatorjev socialne demokracije. Zaradi spora z voditelji je prišel v Ptuj, stopil v borbo proti Slovincem in nekaj mesecev po začetku 1. svetovne vojne je kot urednik „štajerca“ umrl. Ptuj pa mu je priredil veličasten pogreb. Slovensčina v „štajercu“ je bila polna pomemčenih lokalizmov. Pozneje, l. 1917 je župan Orniš peljal delegacijo južnoštajerskih županov v avdienco k cesarju Karlu, da bi se dežele prepustil usodi, ki se je z majske deklaracije pripravljala.

Karl Linhart ni bil kakšen tujec, ki bi prišel med Slovence, kot je bil več kot 200 let prej oče Tomaža Linharta, ampak rojen v Ljubljani (* l. 1832). Kot žurnalista v Ljubljani je bil znan zaradi svoje vzorne slovenščine in je bil eden prvih upoštevanja vrednih kritikov Ivana Cankarja. „Štajerca“ je urejeval še skoraj vso vojsko in ločiti je treba njegove članke od slabo pisanih prispevkov dopisnikov. On je bil med voditelji, ki so vodili maja 1918 štajerske nemške utarje k cesarju Karlu. Menda ga je ravno ta vožnja na Dunaj prizadela, da je že 3. junija 1918 umrl. „Slovenec“ (ali „Narod“) je to dejstvo takrat s prikrito škodoželjnostjo komentiral.

Odvetnik dr. Serbec, ki se je preselil v Celje, je bil Gvido, kot njegov v Or-

možu pokopani sinček, in ne Josip (str. 78), kot je bilo ime staremu očetu odn. očetu.

Deželna vlada ni slovenskega gledališča spremenila v kino (str. 92), ker deželna vlada s tem ni imela opravka. Lastnik deželnega gledališča tudi ni bil konzorcij Kranjske hranilnice, ampak deželni odbor. (Lahko, da je imel s Kranjsko hranilnico kakšno posojilno razmerje.) Deželni odbor je dal stavbo v najem (navidezni?) uredniku Štefetu, ki je potem vodil kino. Ta Štefetuva gesta je bila lahko tudi sovzrok osornemu dr. Cankarjevemu nastopu proti Štefetu, ki ga navaja Jurčec na str. 112. Dr. Cankar je znal biti tako oster.

Dr. Lampe ni bil steber dr. Sušteršičeve deželne vlade (str. 112), ampak njegovega deželnega odbora. Deželna vlada je bil deželni predsednik (Bleiweisova cesta) s svojimi referenti. Avtonomna oblast je bil pa deželni odbor (Kongresni trg).

Slovenci so prišli do deželne vlade, do slovenske narodne vlade šele l. 1918 (str. 107). Njen predsednik ni bil, kot piše Jurčec, vitez dr. Lovro Pogačnik, poverjenik za notranje zadeve ni bil prof. Bogumil Remeš, zastopnik socialistov ni bil Albin Prepeluh. Predsednik je bil vitez Josip Pogačnik, poverjenik za vojsko je bil pa dr. Lovro Pogačnik. Oba Pogačnika menda še v sorodu nista bila. Poverjenik za notranje zadeve je bil dr. Janko Brejc, zastopnik socialistov in obenem poverjenik za socialno politiko pa Anton Kristan. Ko je postal vitez Josip Pogačnik poslanik na Dunaju, ga je nadomestil kot predsednik dr. Janko Brejc, poverjenik za notranje zadeve je prevzel pa menda upravni jurist g. Golia.

(Se bo nadaljevalo)

Novice iz Slovenije

V Sloveniji in na Hrvaškem, pa tudi po drugih delih države — zlasti v Istri — so bile konec septembra in v začetku oktobra velike poplave. O njih smo kratko že poročali v Svob. Sloveniji. Danes prinašamo še nekaj podrobnosti, ki smo jih dobili o teh poplavih. Povzročilo jih je večtedensko jesensko deževje, ki se je spremenilo ponekod že v prave nalive. Zato so vse slovenske reke zelo narasle. Tako Sora, Kamniška Bistrica, Ljubljana, Savinja, Voglajna, Sotla, Krka in Drava. Sava in Ljubljana sta poplavi velika področja že pri Ljubljani. Savinja je z Voglajno povzročila veliko povodenj v Celju, Drava pa v Mariboru v nižjih delih mesta. Ogromne količine vode, ki jih je nosila dalje narasla Sava, so podrla obrambne nasipe pri Zagrebu in preplavile predele novega dela zagrebskega mesta. Voda je segala do prvega nadstropja. Iz poplavljenih področij so morali izseliti 40 tisoč ljudi, 10.000 hiš je pa bilo tako poškodovanih, da v njih ni več mogoče

stanovati. Zato je zagrebska občina sklenila postaviti 2000 lesenih montažnih stanovanj in 3000 polmontažnih. Poplave so bile tudi v Istri, kakor tudi vzdolž reke Drave in Mure. Strokovnjaki so od poplave povzročeno škodo ocenili na 112 milijard dinarjev. V Zagrebu je poplava zahtevala tudi sedem smrtnih žrtev.

Umrli so. V Ljubljani: Pavel Holeček, prof. v p., Ludvik Virnik, Ivanka Gruden roj. Polajnar, Marija Krmpotič, Franciška Bricek roj. Jalovec, Ana Toroš, Anton Torelli, Vera Jerman roj. Neuberger, Jože Anžur, upok., Fani Ferfila, Janez Modrijan, abs. prava, Milan Prinčič, upok., Ivan Feigel, upok., Lucija Godec, Marija Traven, upok. in Jože Pirnat, prof. v p. v Mariboru, Mirosław Verbič, biv. gostilničar v Stari Vrhnik, Avgust Sedej, gledališki igralec v p. v Celju, Marija Bergant, robna blagajničarka na Jesenicah, Anton Majnik, upok. na Jesenicah, Marija Šepić v Dolu pri Trebnjem,

SLOVENCIV ARGENTINI

BUENOS AIRES

V soboto 14. t. m. je bil v Slovenski hiši nadsevplesni gledališki večer ge. Majda Uršič-Volovškove. V nedeljo 15. t. m. pa je prikaz slovenskih ženitovanjskih običajev v Slomškovem domu tudi privabil lepo število rojakov. Poročili o obeh prireditvah prihodnjici.

Osebnosti

Družinska sreča. V družini Roberta r. Pereza in njegove žene ge. Francke, roj. Avguštin se je rodila hčerka. V Slovenski kapeli jo je krstil g. dir. A. Orehar na ime Kristina Marija. Botra sta bila g. Aleksander Avguštin in ga. Maria Encarnación Jiménez de Pérez. Srečni družini naše čestitke.

SAN MARTIN

Odbor Slovenskega doma v San Martinu prosi vse člane in članice, da se gotovo udeležijo občnega zbora, ki bo v nedeljo 22. novembra 1964 ob 10 v prostorih doma.

Martinovanje v Slovenskem domu v San Martinu je bilo letos v znamenju toče, dežja in mraza. Zato obisk ni bil tolikšen kot navadno.

BARILOČE

Šolski tečaj

Dne 7. novembra t. l. je skromna prireditev v Planinskem stanu zaključila prvo leto šolskega tečaja Jakoba Aljaža.

Pouk, ki se je začel v marcu, je bil redno vsako soboto popoldne. Obiskovalo ga je sedem otrok. Med njimi sta bila dva izredna učenca, ker njun očetvi jezik ni slovenski, a sta na očetovo željo prisostvovala šolskim uram, da izpopolnita svoje znanje slovenščine. Pet rednih učencev je obdelalo učno

kraje. Od restavracije je bil prekrasen razgled v dolino in na okoli ležeče hribe. Vse je bilo v bujni jesenski barvi. Ko se je promet malo unesel, smo nadaljevali vožnjo zopet v dolino, kjer so ob cesti na več krajih prostori z mizami in klopami, kjer potniki počivajo in se krepčajo. Tudi mi smo ob cesti poleg reke ustavili. Ivan je zakuril ogenj v peči, ki smo jo pripeljali s seboj in služila za tovaranje, moja žena in snaha sta skuhalo dobro kosilo, katero je v gozdu prav dobro teknilo. Da nas ni žela davila, je razumljivo, saj smo bili poleg reke. Ker pa nismo vodopivci, smo rajši pili iz steklenic. Po končanem odmoru in kosilu smo se peljali v državo Massachusetts. Tudi tu je večji del gozd. Le tu in tam kakšna velika farma ali kmetija. V dolini Stamford smo videli kraje, kjer je živel indijansko pleme Mohawk. V parku je spomenik njihovega poglavarja in njegov grob. Na žalost smo vozili po državi Massachusetts ponoči in nismo mogli dosti videti. Vozili smo čez dolge mostove, vse razsvetljene, skozi mesta in naselja. Vozili smo se tudi skozi naše glavno mesto Hartford, ki je večji del tudi v gozdu, nato je sledilo mesto New-haven, Shelton, Derby in nazadnje Huntington. Tu smo pa že doma. Ivan je prevozil 550 km dolgo pot brez nezgode. Prav pred nami sta se 2 avta zaletela. Ves promet se je ustavil, dokler ni policija napravila red, da smo lahko vožnjo nadaljevali. Domov smo prišli ob 10. Bil je lep izlet in tudi poenoti, če pomislimo, da je Ivan porabil nekaj več kot 5 dolarjev za bencin.

Ob koncu poročila pozdravljamo obe naši hčerki, njuni družini, prijatelje in znance ter čitatelje Sv. Sl. in vse, ki so delujejo pri listu. Vsa čast gospoj Anici Kraljevi za njene tako koristne in poučne članke v listu.

Lepo pozdravlja Frank Zele

Vestnik SFZ

Umetnost poučevanja

Poučevanje je izkustvena veda. Uspešnost v poučevanju je v veliki meri odvisna od daru, dolgoletnih izkušenj in kritičnega odnosa do lastne metode.

Vidimo, da se zadnje čase budi med mladino zanimanje za resno telovadbo ter sistematičen trening v lahki atletiki, v odbojki ter niso redka dekleta, ki bi si želela „plastične gimnastike“.

Zato bi radi v naslednjih člankih pokazali malo to pot oz. kakšna naj bo pot trenerja, in kako naj telovadeč — atlet to vzame. (Nadalj. na 4. strani)

snov za prvi (2) in drugi (3) oddelek nižje skupine.

Zadnji dan pouka je šolsko uro izpolnilo pripovedovanje pravljic in poslušanje slovenskega petja posnetega na ploščah. Starši in gostje so bili povabljeni na malico in učenci so deklamirali pesmice, ki so se jih v šolskem letu naučili, ter čitali berila iz šolskih knjig. Učiteljica ga. Milena Lenard-Arkova je razdelila izpričevala, otroci pa so jo obdarovali s cvetjem in se ji zahvalili za trud.

Bariloški šolski tečaj dokazuje, da je z malo dobre volje mogoče organizirati slovensko šolo tudi v krajih, kjer ni velikega števila slovenskih naseljenec. To pa je bistvenega pomena za vse, ki jim slovenstvo ni prazna beseda, kajti knjižno poznanje slovenskega jezika je nujna predpostavka za ohranitev čustvenih in kulturnih vezi, ki naj družijo Argentinec slovenske krvi na domovino njihovih staršev.

V. A.

ŽENA IN NJEN SVET

Anica Kraljeva

Z njimi čez drn in strn

Zdi se, da je nenadoma vstal pred nami nov družinski problem: grozi nam prepad med starši in otroki. Ali je nenadoma nastal? Ali nismo morda zapirali oči pred njim? Tako odlašajo strahopetni bolniki operacije, ki bi mu, pravčasno opravljena, prinesla zdravja ali vsaj podaljšek življenja, zamujena pa neizogibna smrt.

Nekatere naše družine so razdeljene v dva svetova: starši, ki „ostajajo to, kar so bili.“ in — otroci, ki so to, kar so, s pečatom, ki jim ga je vtisnilo okolje nove domovine. Življenje v tuji soli, tuje čtivo, novi prijatelji, pozneje pa delo v tovarnah ali pisarnah, univerza, jim je oblikovalo novo duševnost, ki se močno razlikuje od duševnosti svojih staršev. So to ponavadi dobri otroci, ki svoje starše ljubijo in spoštujejo in prav zaradi tega bridko občutijo to nepremostljivo oddaljenost od njih.

„Saj smo vse storiли zanje,“ tarna oče, „a vse zaostaj. Vedno bolj smo si tuji. Ko jim govorimo, da morajo biti dobri Slovenci, nas poslušajo, o sebi pa nič ne povedo.“

Tudi skrb polna ljubezen do otroka, kakor v tem slučaju, če ni naravnana po pameti v realnost, nas lahko zavede v slepo ulico, iz katere ni izhoda.

Do šolskih let je bila družina enotna, živela je v najlepšem soglasju. Vsi skupaj so molili, peli, se pogovarjali. Šola je prinesla v hišo tujo besedo in z njo „tuto učenost“, katero so starši v začetku podcenjevali, češ: naše je bilo nekaj vredno, to ni za nič!

Pri teh usodnih besedah, se je začela žalostna zgodba. Starši so plivali z otrokom do globoke vode, ko bi mu morali v nevarnih globinah stati ob strani, so ga zapustili in ostali na svojem bregu.

Drug primer, vzet iz resničnega življenja. Neka skrbna mamica je dobesečno ubogala nasvet domačih učiteljice, ki ji je svetovala, naj s sinkom doma govori kasteljansko, da se bo preje privadil novemu jeziku. To svetujejo skoro vse učiteljice tujim otrokom, čeprav izkušnja nas uči, da se naši otroci takoj privadijo novi govorici, ki jim povzroča morda nekaj težav le v prvih mesecih šolskega leta. Ta mamica je pa učiteljico tako ubogala, da je celo začudenim prijateljem odgovarjala v kasteljansko. Danes, reva uboga, joka, ker jo je mreno prizadevanje bridko osleparilo: sin, danes že fant, noče govoriti slovensko, a pred domačimi se njene kasteljansčine sramuje.

Poznamo pa tudi družine, ki so znale najti pravo pot. Seveda brez truda ne gre, a — ljubezen gre premika.

Resničnost našega položaja zahteva, da naši otroci tukaj rastejo. Priznati moramo, čeprav težko, da jim je nova domovina bližja kakor Slovenija, ki je niso nikoli videli. Ne zgražajmo se torej, če jih marsikaj med domačimi ne moti, kar gre nam na živce. Večji del dneva preživijo v tujem okolju in je naravno, da se navzamejo tujega duha, novega čustvovanja, naj nam bo to prav ali ne. Gre le za to, da jih na novi poti ne zapustimo!

Pomagajmo, da se bosta dva različna vpliva — doma in nove domovine — dopolnjevala, tako, da otrokova rast ne pride do preloma. To se bo zgodilo, če bo vladala v družini resnično globoka povezanost in medsebojno spoštovanje.

Nadsežno pa je ustvariti v domu slovensko celico s pristnim in sočnim

Vsak teden ena

BOGKOV KOT

Marian Jakopič

*Križ med okni v kotu,
luč nekdanje sreče,
mati ob zibel
že o njem šepče.*

*Zakaj pa je vse tiho,
klop je ves dan prazna,
miza nepokrita,
okna neprijazna.*

*Tih visiš na steni,
sence te kropijo,
rane ti odprte
vsak dan krvavijo.*

*Ni več rož na oknih,
v križe veter veje,
pesem je umrla,
pesem zimske preje.*

*Ob večerih morda
mati se oglasi:
„Oče naš, za one...“
moli prav počasi.*

SLOVENCIP OSVETU

Pismo g. Želeta iz ZDA

Huntington, 14. oktobra 1964

Minilo je že 4 mesece, od kar sem se zadnjič oglašil v Sv. Sloveniji. Med tem časom sta mojeg prijatelja in sosed Milharčiča, zadeli dve hudi nesreči. V Sv. Sl. z dne 1. oktobra t. l. sem čital, da je doma v starem kraju umrla njegova blaga mati Marija Milharčič. Vsi, ki so jo poznali, so jo globoko spoštovali. Naj počiva v miru v domači grudi poleg svojcev, Tebi, dragi prijatelj, izrekamo vsi globoko sožalje ob bridki usodi, katera Te je zadela.

Poletje se je skoraj neopaženo poslovilo od nas. Ni bilo nič kaj dobro. Več hladno kot vroče, razen male izjeme. Suša je bila velika, kar je po nekaterih krajih škodovalo pridelkom. Posebno je trpela koruza vsled suše. V večjih krajih je primanjkovalo vode, da so jo morali dovajati gasilci.

Dne 3. septembra smo bili na otvoritveni slavnosti velikega športnega stadiona v mestu Bridgeportu. Stadion je zgradila mestna občina v čast pokojnemu prezidentu Kennedyju. Je zelo velik. Ima 1.200 sedežev, v njem bodo narodne

športne igre. Pri otvoritvenih slavnostih so bili navzoči senator naše države Connecticut, mestni župan in druge odlične osebe. Igrala je vojaška godba na pihala iz Washingtona.

Pri nas v ZDA je prekrasen mesec september, ko začne listje na drevju žareti v vseh mavričnih barvah. Izgleda kot da bi ves gozd gorel. Posebno se zjutraj, ko posije sonce in naredi gozd nad vse veličasten.

Zadnje dni septembra smo se peljali na izlet v državo Vermont in državo Massachusetts. Vsa ta dolga pot je bila največ po gozdu, skozi katerega so speljane lepe asfaltirane ceste, ob njih so pa mesta in naselja. V pokrajini zelenih hribov v Richmondu smo videli staro polnoma okroglo zgodovinsko cerkev. Od daleč je bil lep razgled na srebrno jezero in državni park. Vozili smo do 1000 m visoko, nato se pa spuščali po serpentinah v nižino, nato zopet navzgor po samih ovinkih. Že od daleč smo videli visoko na hribu hotel, kar kmalu smo bili na vrhu pri njem. Tu se je ves promet za nekaj časa ustavil. Nekateri potniki so šli na okrepčilo v restavracijo, drugi so kupovali spomine na te

GORIŠKA IN PRIMORSKA

Za slovenske pravice

V tržaškem občinskem svetu je ponovno govoril dr. Teofil Simčič, ki je bil lani izvoljen za svetovalec na Skupni slovenski listi. Zahteval je v imenu svojih slovenskih volilcev rešitev raznih vprašanj. Na občinski proračunski seji se je najprej zahvalil županu, da je izpolnil obljubo z ustanovitvijo šolskega vrta v ulici Donadoni. Odločno pa je protestiral proti pisanju nekih tržaških italijanskih listov, ki se še vedno zaganjajo v slovenski vrtec in sploh v slovenske šole. Obenem je tudi protestiral, ker na slovenski šoli v ulici Donadoni še vedno niso pripravili tudi slovenskega napisu. Ob koncu svojega govora je dr. Simčič omenil Londonsko spomenico in pribil, da je še cela vrsta točk, ki so točno določene v tej Spomenici, čaka na uveljavljenje. Protestiral je, da bi vlada izvajala samo tiste točke, ki so njej v prid, ostalih pa bi se izogibala. Slovenska manjšina še vedno čaka na priznanje slovenskih imen, postavitev ustreznih slovenskih napisov ter nastavitve primerne števila slovenskih uradnikov.

Ob koncu je izjavil, da bo slovenska manjšina povsem zadovoljna, kadar bo krščansko-demokratska vlada izvajala pappevo okrožnico „Pacem in terris“.

Ker občinski odbor ni dal nobenih jasnih zagotovil, da bo skušal vsaj deloma ugoditi zahtevam slovenske manjšine, je svetnik dr. Simčič glasoval proti proračunu tržaške občine.

V deželnem svetu Furlanije-Juljske krajne pa je slovenski predstavnik dr. Jože Škerk posegel v debato pri spome-

nici, ki jo je dežela poslala vladi glede državnega programiranja. Omenil je, da je treba gledati, da bo vlada pri programiranju investicij izvedla res tiste, ki so najbolj nujne, obenem pa tudi važne s socialnega vidika. Vlada naj bi upoštevala mejni značaj dežele in pomagala odpraviti krizo v tržaškem pristanišču. Tudi naj razveljavi ukaz iz leta 1950, po katerem je na Tržaškem vsako nalaganje tujega kapitala podvrženo odločbam notranjega ministrstva. Ta ukaz povzroča veliko škodo Trstu. Dr. Škerk je izjavil, da spomenica premalo omenja slovensko kmetijstvo in je zahteval, naj se v spomenico vnese zahteva po kmetijski šoli s slovenskim učnim jezikom in ustanovitve stolice za slovenščino na tržaški univerzi.

Odbornik za industrijo Cociani je sprejel v svojem odgovoru večino Škerkovih priporočil, posebno tiste glede tržaškega pristanišča in pospeševanja trgovine s Slovenijo ter posredno tudi zahtevo o ustanovitvi stolice za slovenski jezik.

Dr. Škerk je bil imenovan tudi v komisijo za postopek, s tem je deželni svet sprejel eno slovenskih zahtev.

Oba nastopa slovenskih predstavnikov, ki se pogumno borita za čim večje dejansko uresničenje zahtev, ki jih je začrtala Slovenska skupnost v svojem programu, sta porok, da bo Slovenska skupnost dobila vso podporo zavednih Slovencev na bližnjih volitvah v svet tržaške pokrajine in izvolila tudi v ta svet svojega zastopnika.

ZBORNİK SVOBODNE SLOVENIJE ZA 1965

je že v tisku

Po vsebini bo še bolj zanimiv, bogat in pester, kakor so bili dosedanj. Po obsegu jih pa tudi močno prekaša.

Zato bo njegov izid v resnici velik dogodek med slovenskimi izseljenci.

V prednaročilu in predplačilu pri poverjenikih Svobodne Slovenije \$ 650,— (s pošto \$ 700,—).

VESTNIK SFZ

(Nadaljevanje s 3. strani)

„Samo tisti učitelj se razvija kot metodik, ki vztrajno sprejema nova didaktična dogajanja.“ Kdor pa se v svojem delu prepusti le navadi, kdor je zadovoljen sam s seboj in nima več zanimanja za nove poti, se je uvrstil med „stare“, kakor pravimo.

Metodika je nauk o načrtnem ravnanju pri poučevanju. Kdor ima uspehe, je dober učitelj ali dober trener, kdor jih nima, je verjetno slab metodik. Različna pota vodijo k cilju. Pri poučevanju telesnih vaj — atletike, plavanja in drugih športov, nas morajo brezdvomno zanimati krajša, za učenje lažja pota — bližnjice, kakor pravimo.

Mladina ima dovolj skrbi v šoli in povrh še pri delu in še pri delu v organizaciji. Pri telesnih vajah naj bi se osvežila, razvedrila, okrepila. Zato vadbene ure tako pripraviti, da bodo potekale v znamenju vedrega, vendar sistematičnega in koristnega delovanja. Nuditi moramo mladini to, česar je potrebna; razen razvoja za mišice tudi zraka, sonca in dobre volje.

Vadbene naloge ne smejo biti prelahke, tudi ne pretežke, temveč po dveh, treh prizadevnih poskusih dosegljive. Če bi bile naloge nedosegljive, previsoko postavljene, bi zapustile doživetje neuspeha. Pri telovadbi pa smo dejansko vsi otroci, vsi bi se radi razgibali in sprostiti, radi bi dosegli kak uspeh.

Spiro oblice različnih vaj je umetnost učitelja v tem, da lepo po vrsti izbira tiste vaje in tiste gibalne naloge, ki najbolj ustrezajo biološkim potrebam elementa s katerim telovadimo oz. treniramo. Če mu uspe, da je njegov vadbeni program v skladu tudi z interesom telovadcev, tedaj je nedvomno na zanesljivi poti, ki nujno vede k uspehu.

Za primerno telovadno uro si mora vaditelj poiskati tudi primeren prostor, ako je le mogoče na prostem in čez dan. Telovadci morajo imeti vsi telovadno obleko, kar je nujno potrebno, da se vsak z lahkoto posveti vajam, ki se v vsakdanjem kroju ne dajo izvrševati. To velja za oba spola telovadcev.

Telovadna ura naj traja tudi potem toliko časa, da je izveden program. Na splošno lahko to doume vsak trener, saj takoj po prvi vaji spozna kakšen element ima pred seboj, in koliko fizičnega napora zdrži ter koliko volje in discipline pokaže že prvi dan.

OBVESTILA

V nedeljo dne 13. decembra t. l. bo ob pol enajsti uri dop. v dvorani Slovenske hiše sestanek zaupnikov Slovenske ljudske stranke. O delu argentinske kršćanske demokratske stranke bo poročal njen predsednik dr. Horacij Sueldo.

DSPB v Argentini bo v svojem okrilju priredilo zanimivo predavanje o argentinski Antarktiki v nedeljo dne 6. decembra ob 11 dopoldne na Slovenski pristavi v Moronu. Predaval bo višji častnik argentinske zračne sile, ki je vodil skupino na zadnjem poletu na kontinentalne ledenike. Predavanje bodo spremljale barvne slike. Ker bo predavanje zelo zanimivo, vabimo poleg članov društva tudi ostale, ki bi jih stvar zanimala.

Sv. Miklavž bo v soboto, 5. decembra zvečer obiskal Slomškov dom in obdaro-

val vse pridne otroke. Njegovo zastopstvo bo sprejemalo naročila teden dni prej in še popoldne pred prihodom.

„Zlati orehi“ je naslov ljubki Skrbinski igrici, katero bodo vprizorili v soboto, 5. decembra igralci Slomškovega mladinskega odra ob priliki sv. Miklavža. Vsi lepo vabljeni!

Slomškov dom se iskreno zahvaljuje vsem, ki so na kakršenkoli način pripomogli k uspehu „Slovenske svatbe“.

Seja učiteljskega sveta mladinskega odseka Zedinjene Slovenije bo zadnja sredo, 25. t. m. ob 19 v Slovenski hiši. Zaradi važnega dnevnega reda vabljeni vsi člani oz. članice, zlasti voditelji in voditeljice slov. šolskih tečajev: a) sklep šolskega leta (sprispevala je treba dati-rati s 26. nov. — Slomškov rojstni dan); b) prvo sv. obhajilo (prispevek za vsakega prvoobhajanca je 30 pesov); c) šolski izlet (20. dec. v González Catán) idr.

Otroška počitniška kolonija. Tudi letos bo pripravil mladinski odsek Zedinjene Slovenije letovanje otrok od sedmega do dvanajstega leta v kordobskih hribih pri č. g. dr. Rudolifu Hanzliču (odhod z vlakom 26. decembra zvečer, povratek pa 9. januarja zjutraj). Preskrbnina s štirikratno hrano dnevno bo 200.— pesov. Celotno letovanje z vožnjo in drugimi stroški bo stalo 3.800 pesov. Prijave se sprejemajo v Dušnopastirski pisarni do 25. novembra zvečer. K prijavi je treba priložiti 1000 pesov. V primeru, da otrok zbolí tako, da ne more na letovanje in še ni kupljena vozovnica, se denar vrne, sicer pa ne. Otroke bodo spremljale štiri učiteljice: ga. Olga Šemrov-Omahnova, in gđne. Jožica Lavrič, Elizabeta Mele ter Marica Urbanija. S kolonijo bo potoval tudi g. Ignacij Grohar. — Nadaljnja navodila bo prejel vsak prijavljen otrok na dom.

Roditeljski sestanek tečaja nadškofa Antona B. Jegliča v Capitalu bo v soboto, 21. novembra, ob 19 v Slovenski hiši. Prvo sv. obhajilo slovenskih otrok bo dne 29. novembra ob 9.30 v Slovenski hiši. Birma bo dne 8. decembra ob 16 v baziliki sv. Jožefa na Floresu v Bs. Airesu.

Proslava vseh izseljenskih narodnosti bo v nedeljo, 29. novembra, ob 17.30 v cerkvi in dvorani „San Juan Evangelista“ ulica Olavarría 486, Boca, Buenos Aires. Dohod od kraja proslave je takle: iz San Justa in R. Mejije kol. 223; iz Primera Junta kol. 213 in kol. 25 — do ulice Almirante Brown 1300 in Olavarría. Vabljeni narodne noše!

XIV. kulturni večer SKA bo v soboto, 21. t. m., ob 19 pri Bullrichu, Sarandí 41, Capital. Predaval bo pred. g. prof. dr. Filip Zakelj o škofu dr. Gregoriju Rožmanu v osebnosti, cerkveni in narodni zgodovini. Skupna pevka vaja otrok slov. šol. tečajev za žegnanje bo v nedeljo, 22. nov. točno ob 15.30 v Slovenski hiši.

Gospe in gospodične iz Vel. Buenos Airesa lepo naprošamo za pecivo za žegnanje v Slovenski hiši. Bog plačaj!

SKAD obvešča, da bo predavanje g. prof. dr. Milana Komarja o alienaciji in reifikaciji v soboto, 21. t. m., na Ramón Falconu točno ob 19. Športno-vzgojni tečaj za dekleta v Slovenski hiši. Predviden je za vsak torek ob 16 do 19. Začetek bo v torek, 1. decembra, ob 16. Prijave sprejema ga. Marijana Marn.

Mladinski izlet bo v nedeljo, 6. decembra. Sestanek dekliškega krožka v Ramos Mejiji bo v nedeljo, 22. novembra, ob 10 v Slomškovem domu. Ga. Anica Kraljeva bo govorila o temi „Dekle, ki ima čas tudi za druge!“

Nedelja, 22. novembra

ŽEGNANJE
OB
DESETLETNICI
SLOVENSKE
HIŠE

Spored:

11.30 sv. maša, med katero bo pel pevski zbor „Gallus“

12.30 kosilo

16.30 nastopi otrok slovenskih šolskih tečajev

govor ob desetletnici

prizori gojencev Rožmanovega zavoda

Vsi rojaki iskreno vabljeni!

Dr. FRANC KNAVS
ODVETNIKAvda. de Mayo 560/II T. E. 33-2486
(Escribanía Zavala) 30-0367

Capital Federal

Botrice! Botri!

Lepo izbiro ur in zlatnine po izredno nizkih cenah Vam nudi

Zlatarna in urarna

SILVO LIPUŠČEK

Provincias Unidas 3616 San Justo

T. E. 621-3047

stavni del slovenske narodne celote. Vsi smo udje našega slovenskega narodnega telesa.

Dvoje sledi iz te zavesti: mi sami — kot udje brez povezanosti z narodnim telesom ne pomenimo nič; svoj smisel dosežemo šele v sklopu narodne skupnosti, kjer ima vsakdo izmed nas svojo odzako nalogo za doseg skupnega narodovega cilja. Prav tako pa tudi telo, ki mu odpadejo posamezni udje, postane pohabljenec, ki ni več zmožen v polnosti razvijati svojega lastnega življenja. To pa naše domovine ne sme zadeti!

Zato dvigamo danes, za naš 8. mladinski dan klic:

„Ne beži, ostani pri meni, domovina, tesno me okleni!“

Potrebni smo tesnega domovinskega objema, da se sprisemo krajevne in časovne razdalje ne odtrgamo od domovine; da ne utonemo v tujem svetu; da ne poginemo v našem duhovnem življenju. Edinole, če nas bo domovina tesno prižela k sebi, če bomo ostali trdno zakinjeni v svojem tradicionalnem domaćinstvu; le tako bomo imeli zagotovljen naš duhovni, kulturni in narodni obstoj. In obratno: tudi domovina z življenjsko nujnostjo potrebuje naše povezanosti z njo. Kajti le po nas, le po našem sodelovanju bo tudi ona mogla živeti polnost svojega življenja.

Zavedamo se svojega dvojnega poslanstva: da ohranimo in obogatimo sebe ter da dosežene dobrine posredujemo našemu skupnemu narodnemu organizmu, naši slovenski domovini.

Ob tej zavesti se nam rojeva še spoznanje druge misli istega pesnika Županiča, ki v svoji pesnitvi Dumi kliče: „Kje, domovina, si...“

Silna brezmejna si;

v daljo kot seme razsipaš svoj plod.“ Da, v nas mora živeti spoznanje, da smo seme skozi tisočletje krvavečega naroda, ki svoje sinove in hčere pod pritiskom težke zgodovinske usode pošilja v širni svet: a pošilja jih ne kot zgubljene sinove, marveč kot svoje zdravo, kleno seme, ki naj tudi v tujini klje in rodi zdrav sad; sad, ki je del njenega bivanja; sad, ki je uspeh njenega trplje-

NE POZABITE NA ZBORNIK SVOB. SLOVENIJE ZA LETO 1965. V PREDNAROČILU IN PREDPLAČILU \$ 650.—

POCENI PRODAM

Krasno hišo v Floridi

100 m od postaje Dr. Cetrangolo Velika dnevna soba, jedilnica, kuhinja, 2 spalnice in kopalnica; telefon, tekoča voda in plin.

STANISLAV ŽUPANČIČ

Martillero Público Nacional

Corrientes 3284/I of. A Capital

T. E. 88-4178

VLOGE - POSOJILA
Slovenska hranilnica

Z. Z. O. Z.

Avda. San Martín 263

1. nadstropje, desno

Ramos Mejía

(pol kvadre od Slomškovega doma)

Uradne ure ob sobotah od 16 do 20

Dežurna služba ob nedeljah od 9—11

HOTEL TIROL

(bivši hotel „Primavera“)

vam nudi lepe sobe s kopalnico, centralno kurjavo, garaža

MAKS in ZORA RANČNIK

MAR DEL PLATA

Mitre 2024

T. E. 2-8425

Hotel je odprt vse leto

STAREŠINSTVO D. S. P. B. V ARGENTINI

sklicuje v smislu člena 16 društvenih pravil

osmi redni tabor

ki bo dne 21. marca 1965 ob 15. uri na Pristavi v Moronu

DNEVNI RED:

1. Otvoritev.
2. Branje in odobritev zapisnikov 7. rednega tabora in izrednega z dne 5. januarja 1964.
3. Poročilo starešinstva.
4. Poročilo nadzornega načelstva.
5. Volitve.
6. Društvena pravila.
7. Samostojni predlogi in slučajnosti.

V smislu člena 18 pravil je tabor sklepčen ob vsaki navzočnosti pol ure po času, ki je bil določen za pričetek tabora.

V smislu člena 8 pravil je za redno izvrševanje članskih pravic potrebno redno plačevanje članarine. Ker je vsled znanih okoliščin nemogoče v celoti postopati v smislu člena 11 pravil, daje starešinstva s tem sklicanjem tabora članstvu daljši rok, da pravočasno izpolni svoje obveznosti, potrdi svoje članstvo in se udeleži tabora z vsemi pravicami. Iz istega razloga odpadejo osebna vabila na tabor. Starešinstvo

Osmi mladinski dnevi v Mendozi

(Nadaljevanje z 2. strani)

Jernej Bajda, stric Dolef — Rudi Hirschegger, sobarica Urša — Režika Štirn, gospod Piškav — Janez Štirn, Marjan — Franci Bajda, Martinek, deseti brat — Jaka Bajda, Lovre Kvas — Andrej Bajuk, zdravnik Vencelj — Jure Bajuk, Marička — Marija Hirschegger, sodnik Mežon — Ivo Borovščak, Krivec, čevljar — Peter Bajda, Francka — Katica Grintal, Obrščak, gostilničar — Franca Jerovšek, Dražarjev Francelj — Miha Zarnik, Miha izpod Gaja — Davorin Hirschegger, Matevžek — Viktor Mulc, Brzetov Tonek — Franc Štern, Krjavelj — Janez Štern in Bricov Stefan Lado Mulc.

G. Rudi Hirschegger, ki je odlično podajal strica Dolefa, je bil obenem režiser, scenograf ter glavna vztrajna in nadvse potrpežljiva sila, ki je mlade igralke moči pripravila do tako ubrane izvedbe predstave; predstava je bila na nepričakovano visoki ravni, zlasti, če upoštevamo, da so nastopale v glavnem mlade moči. Ni naš namen podajati oceno posameznih igralcev. Le to lahko potrdimo, da je med njimi več talentov, ki se bodo ob spretne in strokovnem vodstvu g. Hirscheggerja lahko še zelo lepo razvili. Dasi je bila dramaturgija ista kot smo jo videli v Buenos Airesu, jo je vendar g. Hirschegger tako priredil in skrajšal, da je pridobila na učinkovitosti.

Občinstvo, ki je dvorano napolnilo, je igralce in režiserja nagradilo s ploskanjem med predstavo, posebno pa še na koncu.

SKUPNA SLOVENSKA MAŠA

je bila v nedeljo pri sestrah frančiškankah ob 10. uri dop. Zopet se je zbrala mendoška mladina, pa tudi odrasli so prišli. Med sv. mašo je imel č.

g. Jože Horn tudi lep priložnostni govor. Po cerkvi so mogočeno odmevale slovenske cerkvene pesmi, katere je pel cerkveni zbor pod vodstvom prof. g. Božidarja Bajuka.

TELOVADNI NASTOP

se je začel ob petih popoldne. Športno igrišče v domu je bilo okrašeno z venci in zastavami. Ko je bilo ob straneh igrišča zbrano številno občinstvo — lahko rečemo skoro vsa mendoška slovenska izseljenska družina — so prikoralili na športni prostor fantje in dekleta s slovensko in argentinsko zastavo na čelu. Nato je stopil pred nje predsednik fantovske zveze Jakob Bajda ter je imel v imenu mendoške mladine govor, v katerem je povedal naslednje misli:

„Ne beži, ostani pri meni, domovina, tesno me okleni!“

Temu klicu našega pesnika Županiča se danes pridružuje tudi mendoška mladina za svoj 8. mladinski dan.

Tisti, ki smo v doraščajočih letih, se dobro zavedamo in globoko čutimo, da nas od slovenske domovine loči prostora na razdalja 11.000 km in časovna doba 19 let. Prav zato je v tujini nevarnost čimdalje večja, da se vezi, ki nas vežejo na domovino, razrahljajo ali celo popuste. In tako se lahko pripeti, da ostane ta mladi rod osamljen, brez opore na narod in domovino, brez življenjske sile in je celo ogrožen njegov obstoj sam.

Vprav nas vsakoletni mladinski dan je tisti trenutek, ko sredi vsakdanjega življenjskega dirjanja za hip obstanemo in pregledamo svojo pot. In tako hočemo danes, za naš letošnji mladinski praznik osvežiti spomin na neizpodbitno dejstvo, da smo vsi, starejši in mlajši, pa najsi tudi rojeni že v tujini: sinovi in hčere slovenskega naroda in kot taki njegov bistveni sestavni del. Vsakdo izmed nas se mora zavedati in mora tudi hoteti v sebi ohraniti zavest, da je se-

nja in prizadevanja; sad, ki naj bo njen ponos in kruna njenega bivanja.

Osvežiti in okrepiti to zavest in to sveto dolžnost do naše rodne slovenske grude: to naj bo sklep našega letošnjega mladinskega praznika!

Za svoj osmi mladinski dan slovenski fantje in dekleta v Mendozi slovesno dvigamo svoj klic svete prisrge:

„Z Bogom za narod!“

Govornika so zbrani rojaki za njegova lepa izvajanja nagradili s toplim odobravanjem.

Po govoru se je začel razvijati zanimiv športno telovadni nastop. Najprej so nastopile šolske deklice s prosto vajo s krogi (vadiateljica Katica Grintal), nato mlajši naraščajniki s prosto vajo (vadiatelj Jaka Bajda). Dekleta so izvajale simbolična vajo na pesem „Tam kjer teče bistra Zila“ (vadiateljica ga. Marija Hirschegger), naraščajnice pa tudi s simbolično vajo po napovedi Gor čez izaro (vadiateljica Katica Grintal). Veliko spretnost so pokazali naraščajniki v lahki atletiki (vadiatelj Franci Bajda), nakar so nastopili fantje s prostimi vajami. Zaključila je športno telovadne nastope štirinadstropna piramida (vadiatelj Peter Bajda ml.). Vsi nastopi so bili zelo skrbno pripravljeni.

Ko se je odobravanje občinstva polglo, je zopet vsa mladina prikoralala na športni prostor. Pred občinstvom in mladino je stopil g. Miloš Stare. Najprej je sporočil pozdrave predsednika NO dr. Kreka, katere pošilja iz Clevelanda vsej mendoški mladini ter mendoški slovenski izseljenski družini. Čestita k uspehom in vztrajnemu delu.

Nato je g. Miloš Stare poudarjal kot osnovno misel, da smo bili Slovenci v zadnjih dobah vedno enotni, kadar je bilo treba nastopiti proti skupnemu sovražniku. Tako so naši predniki ustvarjali Jugoslavijo in tako smo se združili pod okupacijo v času komunistične revolu-

ESLOVENIA LIBRE

Editor responsable: Milos Stare

Redactor: José Kroselj

Redacción y Administración:

Ramón Falcón 4158, Buenos Aires

T. E. 69-9503

Argentina

CORREO ARGENTINO Central R	FRANQUEO PAGADO Concesión N° 5775
	TARIFA REDUCIDA Concesión N° 3824

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 817.086

Naročnina Svobodne Slovenije za leto 1964: za Argentino \$ 800,—; za Severno Ameriko in Kanado 7 dolarjev, za pošiljanje z letalsko pošto 12 dolarjev.

Talleres Gráficos Vilko S. R. L., Estados Unidos 425, Bs. Aires. T. E. 33-7213

Tečaj valut v menjalnicah v Bs. Airesu v torek, 17. novembra. Prodajna cena: 1 USA dolar m\$N 151,20 1 angleški funt „ 416,— 100 italijanskih lir „ 24,20 100 avstr. šilingov „ 581,65 100 nemških mark „ 3.785,—

Recreo „Europa“ de Rovtar y Rovtar Hnos., Río Carapachay, Tigre, T. E.: 749-0589, na razpolago tudi Slovincem.

JAVNI NOTAR

Francisco Raúl Cascante

Escribano Público

Pta. baja, ofic. 2.

Cangallo 1642

T. E. 35-8827

Buenos Aires